

IZHAJA VSAKI DAN

Indi ob nedeljah in praznikih ob 5., ob ponedeljkih ob 9. zjutraj. Posamične štev. se prodajajo po 3 nřv. (6 stot.) v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici, Gorici, Kranju, Št. Petru, Postojni, Sežani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolmini, Ajdovščini, Dornbergu itd. Zastarele štev. po 5 nřv. (10 stot.).

OGLASI SE RAČUNAJO NA MILIMETRE v širokosti 1 kolone. CENE: Trgovinske in obrtne oglase po 8 st. mm. semrtnice, zahvale, poslanice, oglase denarnih zavodov po 20 st. mm. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka nadaljnia vrsta K 2. Mali oglasi po 3 stot. beseda, najmanjši pa 40 stot. Oglase sprejema Inzeratni oddelček uprave „Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

NAROČNINA ZNAŠA

za vse leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K; na naročbe brez dopolnane naročnine, se uprava ne ozira.

Naročnina na nedeljsko izdanje „EDINOSTI“ stane: celotno leto K 5-20, pol leta 2-60.

Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nepravilno napisana pisma se ne sprejemajo in rokopiši se ne vračajo.

Naročnino, oglase in reklamacije je pošiljati na upravo lista.

UREDNIŠTVO: ulica Giorgio Galatti 18 (Narodni dom).

Izdajatelj in odgovorni urednik STEFAN GODINA. Lastnik koncesij lista „Edinost“. — Natisnila tiskarna koncesija lista „Edinost“ v Trstu, ul. Giorgio Galatti št. 18.

Poštno-hranilni račun št. 841-652. TELEFON št. 11-57.

Brzobjavne vesti.

500-letnica obstanka lipskega vseučilišča.

LIPSKO 29. Danes zjutraj je došel semkaj aški kralj Friderik Avgust v prestolonaslednikom Jurjem in princem Friderikom Kristijanom, da se udeležijo svečanosti povodom 500 letnice obstanka tukajšnjega vseučilišča. Mesto je v z stavih.

Štrajk rudarjev na Angležkem.

LONDON 28. P i glasovanju, katero je priredila zveza britskih rudarjev, je glasovalo 518361 delavcev za to, da se proglasi štrajk v podporo škotskih rudniških delavcev in 62.980 proti.

TURČIJA.

CARIGRAD 29. Dne 27. t. m. zvečer so Albanci pri mostu v Tapojanu streljali na avstro-og-skega podkonzula Prebasko v Pri-zrenu. Podkonzul ni bil ranjen.

Krečansko vprašanje.

CARIGRAD 29. Listi poročajo, da je ministrski svet včeraj sklenil, da ukrene energične odredbe za slučaj, ako bi se kršile pravice, ki jih ima Turčija na Kretu.

CARIGRAD 29. V zbornici je prišlo danes do patriotičnih manifestacij za Kreto. Seja je bila odprta s čitanjem brzobjav, dospelih iz vseh delov Turčije. V teh brzobjavah se napoveduje prireditve shodov ter se izjavlja, da so vsi Otomani pripravljeni žrtvovati imetje in denar za obrambo pravice Otomanov na Kretu. Več turških, albanskih in arabskih poslancev je ob živahni pohvali imelo navdušene govore, v katerih so očitali vladi, da ni ničesar storila ter so jo pozvali, naj postopa energično. Konečno so se izjavili, da so vsi pripravljeni razgrtati grško zastavo na Kreti in uničiti vlado, ki je to zastavo na Kreti razvila. — Debate se je vdeležil tudi neki armenski in bolgarski poslanec ter Grk Artas. Poslednji je izjavil, da je treba obrniti pozornost vlade na to, da reši vprašanje na način, primeren koristim Otomanov.

Reorganizacija angleške armade.

LONDON 28. Vojno ministerstvo je sklenilo razširiti teritorialno armado v ustano-vitvijo rezerve, ki bi obsegala vse sposobne ljudi, ki se pokažejo pripravne za vdeležbo pri delni brambi. Rezerva bo razdeljena v tri razrede. V prvi razred bo spadalo 100.000 moč, s katerimi se bo nadomestilo izgube v vojni, druga rezerva bo tvorila tehniško rezervo, obstoječo iz tehniških strokovnjakov, ki sicer niso bili vojniki, a bi zamogli napraviti v slučaju potrebe dragocene usluge. Tretja rezerva obtoji iz oddelčenih častnikov in podčastnikov, ki so določeni, da bi prisilili oblastnikom uspešne zveze z vojaški neorganiziranim človeškim materijalom Velike Britanije.

Belograd 29. Minister za unanje stvari Milovanović se je danes podal zdraviti se v Merijine vari.

Dogodki na Španskem.

Revolucija v Barceloni. — Katalonija se punta.

MADRID 28. Ministerstvo je priobčilo sledeči proglas: V Reusu in Alcoy je bil proglašen generalni štrajk. V obeh mestih je prišlo do nemirov. V Alcoy so bile čete prisiljene streljati. V Caribori je ljudstvo oplenu-želo železniški vlak. Čete so streljale, v sled česar je bilo ubitih oziroma ranjenih mnogo oseb. V Barceloni so čete opoludne pričele streljati na barikade. Ako se je je baje udeležilo tudi topništvo. Vlada je dala guvernerjem najstrožja povelja, naj ob vseh okoliščinah vzdržujejo red.

MADRID 29. Dva križarja in trije torpedi torpedov v Ferrolu so prešli povelje, naj odpustejo v Barcelono. Istočasno odpotujejo tja tudi pehota.

PARIS 29. „Ag. Havas“ poroča iz Cerbera: Glasom poročil iz Barcelone trajajo tamkaj nemiri dalje. Ob spopadih med policijo in množico je bilo ubitih 11 oseb, 50 pa ranjenih. Vojaki so se večinoma branili streljati na množico. Trgovina počiva popolnoma. Vsa Katalonija se punta. V Portbonu so proglašili generalni štrajk.

SAN SEBASTIAN 29. Posadke v Bur-gasu, Logroni in Vitoriji so prejele povelje, naj bodo pripravljene za odhod. Vojaki, ki niso oproščeni aktivne službe so pozvani pod orožje. Kraljeva rodbina je sklenila, da se vrne v Madrid.

PARIS 29. Položaj v Kataloniji je zelo nevaren. Oficijozni krogi menijo, da čete vzpostavijo zopet red. V Barcelono je poslala vlada sedem polkov. Železniško postajo v Barceloni strážijo čete. Guverner se je radi slabega zdravja odpovedal. Vojaška oblastnija je natočila meščanom, naj ne ostavljajo svojih

stanovanj akozi 24 ur, ker hoče pomesti upornike z ulic. Več hiš je bilo zažganih. Enake razmere vladajo v S. Martinu in v Badaloni.

BEROLIN 29. Iz Madrida brzobjavljajo, da so včeraj kralja Alfonsa ob njegovem prihodu izvižgali.

CERBERE 29. Glasom nekega poročila iz Barcelone, je bilo tamkaj zažganih in je pogorelo 5 samostanov in več hiš. Topništvo strelja še nadalje na barikade, zgrajene od upornikov. Število mrtvih je znatno. Samo v Calle de Tintos so našli 30 mrtvih. Iz Portbonu v Barcelono otišli brzovlak se je moral ustaviti v Hlasi, ker je bilo nekoliko mostov razdejanih z dinamitom. Glasom nekega poročila iz Madrida je velika množica ljudstva v zvezi z vojniki priredila pred kraljevo palačo hrupno demonstracijo. Vzklikalo se je: Doli s kraljem!

Boji okoli Melile.

MALAGA 29. V Malagi so izkrcali 180 vojakov, ki so bili ranjeni v Melili.

MADRID 29. Uradno poročajo iz Alhucamesa od 28. t. m.: Trdnjava je začela streljati na neko harko 6000 moč. Harka je na streljanje odgovorila.

BAYONNE 19. Iz Madrida poročajo: Semkaj dospelje vesti iz Melile označajo položaj tamkaj kakor zelo resen. General Morena in njegove čete so utrjene in demoralizirane, general zahteva baje 75.000 moč ojačanja.

MELILA 29. V boju dne 17. t. m. je bilo nemogoče proviantirati španske sprednje straže, ker je bila železniška zveza prekinjena. Položaj v Melili je resen. Boj se vrši že pred zidovi. Ubityh je bilo 10 viših, mnogo subalternih častnikov in okoli 1000 vojakov, 1500 jih je bilo pa ranjenih. Hipodrom je pola mrličev.

Resen memento Italijanom iz Hrvatske.

Glasilo hrvatsko-srbske koalicije „Hrvatska“ prinaša iz trgovskih krogov članek o bojkotu, s katerim nam Italijani groze. Vrgi so torej Italijani Slovanom ro-kavico. Ai kdor pozna razmere v našem Primorju — prepričanja člankar — je na čistem, da le Italijani v Trstu morajo me-tati tako žuganja proti Slovanom, ker tu je koncentrirana njihova sila! Ali, če bi Itali-jani tudi mogli realizirati tako grožnjo, je še le vprašanje: kdo potegne konečno krajši konec?!!

Velika parobrodarska in industrijalna podjetja — kakor so: Lloyd, arzenal, to-varne, železnice, pristaniško gradbeno podje-tje itd., s katerimi se Italijani radi ponašajo kakor se svojimi in ki dajajo zaslužke tudi slovan-skim delavcem, to niti niso italijanska podjetja, marveč so tudi last deloma avstrij-skih in slovan-skih delničarjev, deloma pa v rade. Razun tega pa je slovan-sko delavstvo v Trstu tako organizirano, da ni odvisno mnogo od sle volje tržaških irredentovcev.

Na to piše „Hrvatska“:

„Ako bi Italijani začeli izvajati svojo grožnjo, raztegnil bi se bojkot po vsem Pri-morju, na vse naše rojake. Ali pri tem po-zabljajo Italijani, da ravno italijanska središča, kakoršnji sta Trst in Reka, žive od svoje okolice in svojega zaledja, ki je — slovan-sko. Kaj bi u. pr. začeli ita-lijanski trgovci in lastniki brodov v Trstu in na Reki, ako bi Slovani Primorja, Istre in Dalmacije proglašili bojkot proti njim? Me-nimo, da bi hitro pozapri svoje botege in se selili preko morja.“

Bojkot Italijanov od strani Slovanov bi bil univerzalne naravi in bise razte-gnil tudi na ostale slovan-ske de-žele monarhije. Stvar bi postala sploš-no slovan-sko vprašanje in bojkotujoči Trst bi naročevali kolonialno blago z Reke ali Hamburga. Naj se torej Italijani nikar ne igrano z ognjem, ki bi jim utegnil hudo opeči prste! Minula je doba na-rodnostne neznosljivosti!

Italijani v monarhiji so jako šibak faktor, ali radi svoje prirojene mu osornosti je bil vedno nošen na rokah od avstrijskih vlad. In zato je mogel v Primorju nadvlado-vati Slovane vse dotlej, dokler so ga vlade podpirale in dokler je v nas spala narodna zavest. Avstrijska vlada pa je začela s tisti nevarnost italijan-ske irredente in se je v zadnji čas vtrabila tega svojega Benamina ter ga začela pre-puščati njegovim usodi. A sedaj se je posled-nji na tem poti spoprijel z levom slovan-ske probujene narodne zavesti, ki bi ga hotel preplasti s palčico; ali lev je vzdignil svoj krepelji in ga podi nazaj do njegove naravne meje.

Tako je izdiščena Dalmacija, tako se purificira Istra vse do

predmestja Reke, kjer Italijani še kljubujejo s pomočjo — Madjarov!

Slovan-ski hudournik je prevalil stare zidine citadele pri starodavnem „S. Giu-sto“ in zaokrožuje ozki otoci latinskih pra-naselnikov. A ti poslednji v svojem strahu — mesto da bi se prilagodili temu procesu narave — kriče na vsa usta: bojkot, bojkot! proti slovan-skemu — hu-dourniku.

Misljijo, da s tem zaustavijo valove sil-nega slovan-skega morja, ki se razprostira vse tja do snežnih poljan Sibirije.

Na tako — gospoda Italijani! Vsaka batina ima dva konca...!

„Veleizdajniški proces“

v Zagrebu.

(106. dan razprave.)

Zagreb 28. VII.

Nastio pred sodiščem.

Obtoženec Adam Pribičević je nadaljeval svoje izpovedbe. Absurdno je, kar trdi Nastić, češ da mu je on, Adam, na kongresu poljedelskih delavcev v Zemunu pokazal kmetov, ki znajo metati bombe. „Naš kmet se trase pred okrajnim načelnikom, a Nastić mu hoče imputirati korajžo za meta-nje bomb!“ (Veselo). Obtoženec je pripo-vedoval dalje o kmetih Turgenjeva, ki se tapejo za vrv, s katero hočejo povezati re-volucionarce. Drž. pravdnik Accurti: „Ali mase je možno fanatizirati.“ Obtoženec: „Toda Nastić pravi, da ni šlo za mase, ampak posamične teroriste.“ — Branitelj dr. Popović: „Naši revolucionarji izgledajo kakor — Nastić!“ (Velika veselo). Na vprašanje predsednika, da-li obtoženec pripa-da revolucionarni organizaciji, da-li se je udeleževal po Nastiću navedenih konferen-cin in priprav za atentat, je odgovoril obto-ženec amehljaje z: „Ne.“ Skupno se svojim bratom Milanom sploh ni bil nikoli v Be-legradu. Slovita Nastićeva okrožnica na vse monarhe, podpisana od „bosansko-hercegov-skega revolucionarnega komiteja“, v kateri se napoveduje revolucija, je — nesmisel. Tako pišejo monarhom le kmeti in — Nastić. (Veselo). Obtoženec sploh ne ve-ruje, da je Nastić v srbskem pirotehiškem zavodu v Kragujevcu študiral bombe, tem manje, ker se je tam predstavljal za dunaj-skega inženirja dra. Krausa!

Predsednik: „Ali on je pripovedoval to na jako verojeten način.“ (Veselo).

Nastić je reflektiral na to na izjave obtoženec. Res je, da je govoril z Ada-mom o ustavi v Bosni in da je bil tedaj zelo proti temu, ker je bil pristal „legal-nega boja“. Adam je tu pripovedoval pripo-vedko, ali njemu (Nastiću) se že posreči, da razvozlja ta vozal. Ali za sedaj noče še odkrito govoriti, dokler se ne izjavi tudi Valerijan Pribičević. Branitelj dr. Hinković je označil to kakor nepravdo in nezakonito. Predsednik: „To vas nič ne briga. Jaz vodim razpravo kakor jaz hočem.“ Brani-telj je prijavil proti temu pritožbo ničnosti.

Obt. Adam Pribičević je vprašal Nastića, da-li je on (Nastić) pisal Milanu, da bi bil potreben „šta-tut“ in revolucionarna ekspo-zitura v Ameriki in da-li ni to obojno opetovano urgiral?! — „To je možno.“ Adam Pribičević: „Gospod priča, vi ste še kakor čist človek v Zemunu pripovedoval Jovičeviću razno o bombah in revolucijah, ne da bi bili obe-stili o tem ni enega svojih tovarišev. Potem takem menim, da ste vsa ta pisma in štatut potrebovali za svoje opera-cije“ (Veliko gibanje). — Nastić je na raz-večno pripovedoval, da ni nikak agent-prov-kač.

Obt. Adam Pribičević je vprašal Nastića dalje, zakaj je bil njegov brat Milan Pribičević proti temu, da bi tudi Hrvat, kakor n. pr. urednika „Pokretovega“ Wil-derja vprejeli v „Slov. jug“, ako se je imela revolucionarna akcija raztegniti tudi na Hrvate in Slovence?! Drž. pravdnik Accurti: „Ker ni bil še povsem zrel. Hotelo se je še nadalje agitirati s slovo med Hr-vati in Srbi. Danes je takih Hrvatov, ki jim je vseeno, alijih imenu-jejo Hrvate ali Srbe.“ — Obtoženec Adam Pribičević: „To je res, ali je tudi takih Srbov.“

Po kratki pavzi je prišel na vrsto Va-lerijan Pribičević. Hoče povedati na kratko. Vse, kar pripoveduje Nastić, so fan-tazije in neresnice. Od leta 1898 je bil ob počitnicah vedno na potovanju. Med tiskom letom ni mogel kakor profesor teologije nikdar dobiti dopusta. Leta 1906 je bil z Bude Rudisavljevićem prvičkrat v „Slov.“

jugu“. Ali niti govora ni bilo o kaki konfe-renci, ali o kakih bombah. Bil je to le izlet. Predsednik: „Vzlic zapriseženi priči trdite torej, da se niste udeležili nobene konfe-rence revolucionarne organizacije.“ Val. Pribičević: „Da, z Nastićem sem se večkrat sešel, ali nobenkrat nisem go-voril z njim.“ Po nekaterih nadaljnjih izjavah je vprašal predsednik: „Kakov vzrok bi mogel imeti priča, da izpoveduje proti vam?“ Val. Pribičević: „Tega ne vem. Čujem pa, da je bilo sklenjeno, da se ima srbsko samostalno stranko proganjati!“

Predsednik je odredil pavzo pol ure.

Po pavzi. — Obtoženec Valeri-jan Pribičević: Nastić trdi, da sem šel v Belgrad v agitacijske svrhe. Leta 1903 sem preživel počitnice v samostanu Kruše-dolskem, kar more potrditi uprava samostana. Leta 1904 sem bil v Švici in na Dunaju. Leta 1905 sem potoval po Banatu. Leta 1906 sem bil bolan v kopališču Kruševac. Med tiskom letom se nisem nikoli odstanil iz Karlovcev. Zapisniki dokazujejo, da sem se udeleževal cerkvenega kongresa. Ti po-datki dokazujejo, da nisem mislil na kako revolucionarno gibanje v Hrvatski in s „Slov. jugom“ tudi nisem bil v nikakvi zvezi. Leta 1906 sem bil v Belemgradu radi pri-vatnih stvari. Šlo je za ločitev nekega za-kona, kar priznava tudi priča. O Velikinoči 1907 sploh nisem bil v Belemgradu. Nisem bil revolucionar, psč pa velik prijatelj Hrvatov. S Hrvati je v tako tesnih od-nošajih, da je izključeno vsako sovražstvo. Bratstvo Srbov z Madjari je označil kakor naroden samomor. Po nadaljnjih vprašanjih o potovanjih obtoženca v Belgrad in tozadnjih pojasnil je vprašal predsednik obtoženca: „Ali vam je znano, da se je vaš brat Milan udeležil v Lipiku neke revolucio-narne konference?“ Obtoženec: „Tedad je bil moj brat še avstrijski oficir. Izključeno je torej, da bi se bil udeležil revolucionarne konfe-rence.“

Predsednik: „Zakaj niste že prej gove-rili, da nič ne veste o „Slov. jugu“? Zakaj ste rekli, da hočete govoriti kanjeje, ko iz-pove Nastić!“ — Branitelj dr. Popović: „Ako bi se ne bil delal, danekaj ve, bi bil Nastić brez vsacega strahu še huje izpovedal proti njemu!“

Predsednik je vprašal obtoženca, da-li je „Srbobran“ dobival denarja od srbske vlade? Obtoženec: „Ako bi hotel odgovoriti, bi me zadela zopet disciplinarna kazen.“ — Predsednik: „Ali ne morete dostojno odgo-voriti?“ Obtoženec: „Moral bi postati prostaki, ako bi hotel odgovo-riti na to trditve. Naj se izrazim blago: To je legenda. Če bi hotel delati re-volucijo, bi bil vstopil v stranko barona Raucha, kjer ne bi bil na suuu.“ — Viskdar je bil opozicionalec in že leta 1897 je moral bežati radi svojega mišljenja.

Drž. pravdnik: „V Belemgradu ste bili v „Slov. jugu“; ali ste bili v Zagrebu v hrvatskem kazinu?“ Obtoženec: „Kakovo vprašanje je to? Jaz sem bil v Belemgradu povsodi, torej tudi v „Slov. jugu.“

Na vprašanje drž. pravdnika o dopustih je odgovoril obtoženec, da je iz vlačnih za-pisnikov razvidno, da se on koncem aprila, ko se je baje vršila konferenca v Belem-gradu, ni oddaljil iz Vergin mosta. Drž. pravdnik je govoril obtoženca o po-tovanjih Milana Pribičevića in stotnika Vasića v Novi sad, obtož nec je pa izjavil, da o tem ničesar ne ve.

Predsednik je odložil nadaljevanje raz-prave na jutri.

Štrajk v Ajdovščini.

GORICA 29. Kakor je bilo v včerajšnji šte-vilki „Ed.“ na kratko omenjeno, se je danes ob 11. uri dopoludne vršila pri dvornem svetniku grofu Attemsu, kakor posebnemu pooblaščen-cu gospoda namestnika princa Hohenlohe, konfe-rence med bojujočima se strankama. Po dolgi, 4 in pol ure trajajoči razpravi se je vendar doseglo sporazumljenje vsaj v bistvenih točkah. Dr. Josip Mandić, Reyer, Budihna in ostali zastopniki delavstva se niso hoteli vezati na nikakoršni način, ampak so izjavili, da bodo jutri na v calač v to svrhu sklicanem shodu v Ajdovščini sporočili stavkujočim rezultat pogajanj in obvestili jutri do 6. ure popolu-dne o sklepu delavstva g. grofa Attama in g. Leopolda Brunnerja, preds. akcijske družbe.

Jutri (petek) bo torej v Ajdovščini ob 3. uri popoldne na Bratinovem dvorišču shod stavkujočih delavcev in na tem shodu pade odločitev: ali vprejmejo stavkujoči ponujeni jim kompromis, — ali stavka nadaljuje na nedoločen čas.

* * *

Uradni „Koresp. biró“ je o pogajanjih objavil sledečo brzojavko:

GORICA 29. Danes ob 11. uri predpoludne se je vršilo pod vodstvom voditelja goriškega okrajnega glavarstva dvornega svetnika grfa Attemsa med delodajalci in delavci predložitve v Aidovščini pogajanje za sporazum. Pri pogajanjih so bili navzoči: Predsednik upravnega sveta predložitve Leopold Brunner, generalni ravnatelj tovarne Amman, obrtni nadzornik iz Trsta Ceglerina, župan iz Aidovščine Kovač, podžupan notar Lokar, dalje od strani delavstva predsednik delavske organizacije dr. Mandić, predsednik aidovske družnice in štirje delavci. Po daljših, temeljnih pogovorih, ki so trajali do 2 in pol ure popoldne, so prišli stranke do sledečih uspehov: 1. Tovarna poviša letošnje doklado 5 od sto na 10 od sto. (To doklado določa namreč oni delavci, ki so od 1. aprila do 31. oktobra neprenehoma v službi tovarne, to pa zato, da ostanejo pri tovarni one delavske moči, ki se mislijo sicer med poletjem povrniti k poljskemu delu). 2. Na daljno povišanje tovarna ne more privoliti, radi slabe konjunktura. Vendar obljubi, da poviša po možnosti plače pri ugodnejših razmerah, a si pridrži pri tem popolnoma pravo roko. Predložitve mojstra Kovača, ki je pri delavstvu neprijateljen in kojega odpust se je zahtevalo, se sicer iz principijelnih razlogov ne more odpustiti, ker si pridržuje vodstvo tovarne popolno pravo roko, da svoje delavce po svoji volji nastavlja ali odpušča. Tovarna bo pa našla primerno obliko, da imenovani predložitve ne bo več zaposlen v tovarni. Delavstvo bo sklenilo na zborovanju, ki se bo vršilo jutri popoldan ob štirih, če sprejme gornje predloge ali ne. Predsednik upravnega sveta Leopold Brunner je pa podal izjavo, da so danes priznane privolitve najskrajnejše in da se bo tovarna zaprla, ako do jutri večer ne pride pozitiven odgovor, to pa tem bolj, ker je delala tovarna v zadnjem času le v izgubo in če začne kljub temu sedaj zopet delati, se zgodi to le z ozirom na delavce in tamošnjo okolico sploh. (Res ginjaiva je ljubezni, katero imajo ti nemško-italijanski židje do slovenskega delavca! Da jih ni sram prihajati s takimi hinavščinami na dan! Op. ur.)

Za zbliznanje katoliške in pravoslavne cerkve.

Nedavno je začel izhajati v Pragi „Velehradski Vestnik“, pisan na ruskem jeziku, ali z latinskimi črkami, z nalogo, da povzema zbliznanje obeh cerkev. V isti namen se prirejuje v Velehradu cirilo-metodijevski sestanek. Od 30. julija do 3. avgusta se bo vršil tak sestanek, na katerem bo referiral protijerar holandske ruske cerkve, Malcev. Od katolikov bo referiral italijanski augustinec A. v. rel Palmiri. Iz Carigrada prideta dva člana reda asumpcionistov, Jugia i Saville, Francoze bo zastopal P. A. Gratien, Nemce jezuit Straub, Hrvate Svetozar Rittig, profesor dakorakkega semenišča; iz Lova pride ruski srečnik Jan Boćjan in neki drugi.

Od laikov so se priključili za referate: docent petrograjke univerze dr. A. Jacimireky in prof. krakovske univerze poznani slovanofil Marian Zdziechowsky.

Govorniki bodo govorili ruski in latinski.

Dnevne vesti.

Smrtna kosa. Včeraj zjutraj je umrla gospa Milica Boltar, soproga c. k. pristava državne železnice, g. Hermana Boltarja.

Z žalostjo beležimo ta veletragični slučaj. V cvetni dobi srečnega rodbinskega življenja je ugrabila smrt najboljšo mater zlatolasima otročičema, najskrbnejšo soprogo in eno najodločnejših narodnih žen, kar jih premore tržaško ozemlje. Zato žalujemo vsi ob njenem mrtvaškem odru, vsi, ki smo jo poznali, cenili in ljubili.

Naše najiskrenejše sožalje najprej tako, kruto zadetemu g. soprogu in potem vsej častiti rodbini Valentičevi. V posebni meri pa velja naše sožalje angeljsko-dobremu sirolasemu od vseh upoštevanih očetu pokojnice, gosp. Ivanu Valentiču, šolskemu ravnatelju v pokroju.

Ti pa, nepozabna Milica, snivaj svoj večni sen pravičnega in moli Vsevednega, naj dodeli rodu našemu to milost, da bodo vse slovenske žene — tebi enske: vnete za domovinsko stvar, kakor si bila ti celo v najhujši svoji bolezni.

Pogreb se bo vršil danes ob 5. uri popoldne iz hiše žalosti v Rojšanu št. 132. (Skala sante). Pokojnico položijo k večnem počitku na pokopališču na Opčinah.

Surovost nekega finančnega stražnika. Prejeli smo: V nedeljo predpoludne je bil neki naš človek zaposlen v svobodni tuki. Ker mu je ravno čas dopuščal, je šel kupiti „Edinost“ v tobakarano Furlanovo. Kupljeni list je držal v roki, ko se je pogovarjal z nekim finančnim stražnikom, ki je bil znani v službi. Moj tem je prišel poleg finančnega stražnika Lindl, patroljaki vodja pri obojni straži. Opazivši slovenski list v roki našega človeka, je vprašal: Kaj imate tu v rokah? Naš delavec mu je odgovoril: „To je za-me!“ Nemški srditež: „To je — neumnost!“ Nasinec: „Obžalujem da tako govorite v službi in da žalite Slovence!“ Stražnik: „Nobenega predpisa ni, ki bi me vezal, da moram znati slo-

venski. V službi se ima govoriti samo nemški, ali italijanski. Sicer pa: ako postavite Slovence na eno stran, kup d... na drugi, je vse jedno in isto!“ Naš človek, da si priprosti delavce, je indignantno izjavil, da se mu ne zdi čudno, da bi se prepiral s človekom, ki je zmoežen take podvigne surovosti.

Tudi na tega svetlega sinu more biti pomen nemški harnvol in finančna oblast — tudi. Predlaga naj se ga za kako odlikovanje!

Afriah! Kdo zna, kje pa je to? Bržkone si misli čitatelj, da utegne biti to kraj kje v Afriki! Vendar, temu ni tako. — Ta kraj leži nekje na Gorenjskem, v političnem okraju Kranjskem. Tako sodimo po nekem nemškem razpisu v zadnjem „Učiteljskem tovarišu“, kjer razpisuje „K. k. Bezirks-schulrath Krainburg“ učitelja-voditelja na enorazredni ljudski šoli v Afriah. Kolikor nam znano, ni v Kranjskem političnem okraju nobene ljudske šole z nemškim učnim jezikom. Razpisovanjem učiteljske službe v nemškem jeziku je torej v takem okraju enostaven škandal. Radovedni smo, da-li sedi med člani kranjskega okrajnega šolskega sveta kak mož, ki se bo upal povedati, da to ne gre!

Morda bi bilo že najprimernejše zdravilo — metia!

Poveljnik vojne mornarice. Včeraj ob 10. uri zjutraj je z jachto „Lacroma“ prispel v Trst poveljnik vojne mornarice grof Montecucoli.

Češki odgovor Rosengerju. Čehi so prvi začeli nabirati za svojo narodno zvezo pošumavsko (šolsko družbo) v odgovor na Rosengerjevo provokacijo dar pol milijona kron. Doslej so že nabirali 69.801 kron. Vzgladujmo se na Čehih!!

Razpisana služba. V gozdnotehnični službi politične službe na Primorskem je spopolniti mesto okrajnega gozdarskega tehnika na Voloskem.

Umrl je blizu Beljaka v starosti 80 let FML v pokroju vitez Pollini. Pokojnik je leta 1882 postal generalni major in je bil leto potem premeščen v Trst kako poveljnik pehotne brigade št. 14. Leta 1886 je postal poveljnik trdnjave v Przemislju 1887 pa FML. L. 1890 je bil pa v pokojen. Truple pokojnika prepeljejo v Trst.

Odbor ženske podružnice družbe sv. Cirila in Metoda vabi vse svoje udince in ostale Slovence, da se udeležijo pogreba blagopokojne gospe Milice Boltar danes v petek ob 5 uri pp. v Rojšanu, Via Montorsino šte. 132.

Na ustanovnem običnem zboru kmetsko-delavsko-izobraževalnega društva „Morje“ v Rojšanu, ki se je vršil dne 11. julija t. l., bili so izvoljeni v odbor sledeči gg.: Josip Šinigoj, predsednik, Ivan Gabrovec, podpredsednik; Josip Milič, tajnik; Jakob Gabrovec, blagajnik; Alojzij Metlikovec, Emil Blažina in Fran Pernarčič, odborniki; Ivan Šuc in Martin Furlan, pregledovalca računov.

Društva je pristopilo do sedaj 57 članov; naročilo se je 12 različnih časopisov.

Odslek tržaškega „Sokola“ se ustanovi v Rojšanu. V soboto 31. t. m. ob 8 in pol uri zvečer bo ustanovni občni zbor v gostilni „Konsurnega društva“ (poleg cerkve), na kar se opozarjajo posebno vsi oni, ki mislijo pristopiti k temu odsleku, dalje pa tudi tržaški Sokoli, da pozdravijo svoje nove brate.

XXIV. redna velika skupščina „Družbe sv. Cirila in Metoda“ v Ljubljani se bo vršila v nedeljo, dne 8. avgusta 1909. leta ob 10. uri dopoldne na Jesenicah (v hiši gosp. Antona Trevena na Savi št. 16). Spored: 1. Nagovor prvomestnika. 2. Tajnikovo poročilo. 3. Blagajnikovo poročilo. 4. Poročilo nadzorništvu. 5. Volitev članov v družbeno vodstvo. 6. Volitev nadzorništvu (5 členov). 8. Izprememba pravil. 9. Slučajnosti.

Dostavek: 1. Po prihodu skupščinarjev na Jesenice bo sprejeto na Savo, kjer se bo vršilo zborovanje v hiši g. Antona Trevena št. 16. — 2. Ob treh popoldne bo ljudska veselica pri g. Višnjariju, ki jo priredita domači podružnici v sporedom: a) javna telovadba „Sokola“, b) srečolov, c) šaljiva pošta, d) prosta zabava.

Skupni obed bo pripravljen v gostilni g. Jakoba Mesarja na Jesenicah, cena 1 K 50 stot. za osebo; udeleženci naj se za to prikladijo do 1. avgusta pri samem gostilničarju, ali pri podružnici družbe sv. Cirila in Metoda na Jesenicah. Obed se dobi tudi v drugih narodnih gostilnah, posebno pri g. Travnju na Savi, na „Pošti“, pri „Sokolu“, v gostilni Višnjarijevi in Hrovatovi na Jesenicah. Črna navadnemu kosilu 80 stot. na razpolago pa bodo še druga jedila. Kdor hoče, da dobi tu pripravljeni obed, naj se oglasi do 1. avgusta pri navedenih gostilničarjih.

Odgovor Rosengerju. Za obrambeni sklad družbe sv. Cirila in Metoda so se nadalje zavzeli plačati po 200 K sledeči p. n. gg.: 162. Podružnica druž. sv. Cirila in Metoda v Slovenski Bistrici; 163. Slovensko omizje v Gradcu; 164. Lesnik Miroslav učitelj v Vuzenici; 165. Pahernik Ivan trg. akad. Vuhred ob Dravi; 166. dr. Makso Pregl v Vuzenici; 167. Pahernik Marija velepos. v Vuhredu (plačala 200 K); 168. Pahernik Fran veleposetnik v Vuhredu (plačal 200 K); 169. Fran Mravljak cand. prof. Sv. Anton na Pohorju; 170 do 173. Neimenovani uradniki (4x200=800); 174—176. Litiške in Šmartinske Slovence (plačale 550 K); 177. F. T. rodoljub

(plačal po g. G. F. Čebulju iz Kostanjevice 200 K „Slov. Narodu“); 178. Andrej Jakl tovarnar, Miren pri Gorici; 179. Josip Pavletič veleposetnik, Miren pri Gorici; 180. Praprotnik Edvard učitelj, Miren pri Gorici; 181. dr. Fran Ilesič c. kr. prof. v Ljubljani; 182. dr. Otmar Krajec mestni fišk v Ljubljani; 183. dr. Valentin Kušar glavni učitelj v Ljubljani; 184. dr. Alojzij Franko odvetnik v Gorici; 185. Anton Jeršinec prof. v Ljubljani; 186. Neimenovani na Uncu; 187. dr. Jos. Črnyar okrožni zdravnik v Cerknici; 188. A. Kozlevar višji revident juž. žel. na Rakeku; 189. Neimenovani iz Cerknice; 190. Peter Repič naduš. na Uncu; 191. Ženska pod. v Mozirju (plačala 200 K); 192. moška podružnica v Trbovljah, (plačala 100 K); 193. Agnola August, Ljubljana; 194. Josip Schreyer Praga (sed. Boh. Bistrica); plačal 200 K; 195. And. Jakl tovarnar v Rupi Gorisko; 196. Prosvedaški sk. I.; 197. Prosvedaški skup II.; 198. Društvo „Bojla Bodočnost“ Trst; 199—201. Ivan Hribar župan v Ljubljani (3x200); 202. Jos. Klun med. Ribnica; 203. Narodna Čitalnica v Kanalu; 204. Neimenovani iz Celja; 205. Rud. Markovič, trg. Split-Dalmacija.

Kazniški čuvaji in funkcionarji tržaške policije v zvezi s tatovi?

Pred kratkim smo bili objavili v našem listu neko pritožbo kazniških čuvajev, ker je policija aretirala kazniškega čuvaja Jos. Ravbarja radi suma, da je sporazumljen z neko vlomsko bando, ter proti policijakemu oficijalu Titzu, ki da se je izrazil dobesedno: „Brezuspešno je, da dejam iz ljudi v zapor, še vi in drugi — namreč kazniški čuvaji — držite žnjimi!“

Čuvaj Ravbar je bil sicer takoj potem, ko ga je bil zasiljal preiskovalni sodnik, puščen na svobodo, a ob enem je bil suspenziran od službe in je bila uvedena proti njemu disciplinarna preiskava. Mej tem je nadaljeval Titz svoja poizvedovanja, ki so baje doglajala, da so nekateri kazniški čuvaji posredovali med posamičnimi jetniki, ter med jetniki in njihovimi drugovi od zunaj.

Poleg tega je bila, da je bil odpuščeni neki čuvaj, med tem ko se je neki drug čuvaj ustrelil.

Baje sta osumljena tudi neki policijski komisar in neki višji uradnik, da sta v zvezi z neko tatinsko družbo.

V interesu javne morale in vsakega ugleda oblasti je nujno potrebno, da se vsa stvar temeljito pojasni.

O tej stvari smo ob zaključku lista zvedeli jako zanimive stvari, a radi pomanjkanja prostora in pozne ure smo morali to odložiti za jutranjo številko.

Zgodaj sta začela!

Včeraj ob 11. uri predpoludne sta šla dva „mulca“ v starosti 10—11 let po ulici Donato Bramante, s plavalnimi blaznami pod pazduho. Pogovarjala sta se medsebojno, kako bi napravila prodajalcu oglja 60-letnemu T. Komarju v rečeni ulici št. 2 kako nadlego, ali v žargonu tržaške mularije: kak „dispet“. Ta pogovor so pa čule neke gospe, ki pa niso mislile, da „mulca“ napravita kaj slabega. Eden teh mulcev je rekel drugemu: „Ko prida tja, vzemi ti sveženj deva in beži žnjim!“

A zakaj?
To je moja stvar.
Rečeno, storjeno.
Čim sta prišla do omenjenega ogljarja, je vzel eden mulcev res sveženj drv in stekel po ulici.

Oni drugi pa je rekel ogljarju: „Vidite, kako vam je odnesel drva!“ „Daj, steci za njim, in ulovi ga. Dam ti par krajcarjev!“

„E, kaj meni mari za vaše krajcarje. Hodite same za njim, če hočete!“

Ogljarju ni preostajalo drugega, nego da je stekel za malim tatom, ki je pa takoj za oglom spustil drva na tla.

A ko se je starček povrnil, je opazil, da mu je med tem oni drugi „mulo“ — ukradel 12 kron, namreč vse, kar je inkasiral oni dan?

Dosedaj ni o obeh mulih ne duha, ne sluha. Na vsak način kažeta s svojimi 11 leti, da utegneta še daleč priti, ako bosta primerao napredovala v tej — obrti. Ta mularija — ta je veležalostno poglavje, črna stvar v zgodovini našega mesta. Tako pokvarjene mladine je ni z lepa kje, kakor je ta, ki nadleguje ljudi po tržaških ulicah. In krivci? Najprej so v hiši domači, potem pa pri vseh tistih faktorjih, ki jim je poverjena — javna vzgoja! „Piccoloveci“ in oni drugi za njimi, naj se le sramujejo! Tu naj bi skušali poravnati svoje grešne zamude. Altro che gonje za sokolskimi čepicami.

Tržaška mala kronika.

Defraudant se sam ovdal. Včeraj zjutraj se je v preiskovalnih zaporih v ulici Tigor prijavil Ivan Temporini, upravitelj in blagajničar „Društva tržaških postreščekov“ ter je izpovedal, da je pomeveril iz društvene blagajne nekoliko tisoč kron. Vzeli so ga na zaplenik in pridržali v zaporu.

Prepoznani utopljenec. V mladeniču, ki je v sredo zjutraj naglo umrl v Bachlerjevem kopališču, so prepoznali 20-letnega Franca Jerc, peka iz Doberdoba.

Vzoren oče in soprog! — Brivec Josip Alloggio, 27 leten ragnikoto, oženjen in oče dveh otrok v nežni starosti, je predčerašnjem zgišil in zapustil svoje v največji bedi. Žena je izjavila na policiji, da se je mož bržkone podal v Milan.

Tatvina v hotelu. — G. Ignacij Konta, trgovec, je prišel dne 27. t. m. v Trst in se je nastanil v hotelu „Union“. Včeraj je zapazil, da mu je iz portulaja, ki se je nabajal v žepu telovnika, obešenega v najeti sobi, zmanjkalo 80 K in vozni listek. Napravil je ovadbo.

Nasilnost kočijaža. Ivan Badijura, star 29 let, iz Trsta, pristen kočijaž, je — kakor pravi — posodil nekaj reči kočijažu Francu Zaidersiču. V poslednjem času je večkrat in to precej surovo zahteval svoje reči nazaj; slednjič je Zaidersiču in njegovi ženi celo zažugal s smrtjo. — Hudega kočijaža so aretirali.

Čini uzmovičev. — Josip Križmančič je kupil žanjsko krompirja in si je od prodajalca Jakoba Votavca v ul. Torre Bianca št. 23. dal tudi izposoditi voziček, da bi blago spravil v Bazovico. — Pri Volitih je Križmančič čakal na nekega voznika, da bi mu vlekel voz v Bazovico. Ali neki uzmovič je uporabil trenotek, ko ni Križmančič pazil na voz, ter vzel voz z blagom vred. Tata, 44-letnega kočijaža Ivana Černigoj, so pozneje aretirali.

Koledar in vreme. — Danes: Abdon in Senen muč. — Jutri: Ignacij ap. Temperatura včeraj ob 2. uri pop. Cels. + 33. Vreme včeraj: lepo, zvečer: veter.

Vremenska napoved za Primorsko: — Lepo, večinoma jasno. Zmerni vetrovi. — Vroče. Tendencia za nevihte.

Društvene vesti.

„Vedelski Sokol“ Danes v petek bo odbojeva seja. Predsednik.

Odbor pevskega društva „Ilirija“ naznaja vsem svojim članom, da se vdeležijo slavnosti razvstave brateškega pev. društva „Lipa“ v Bazovici v nedeljo in sicer korporativno z zastavo. P. n. pevci so naprošeni, da se gotovo vsi vdeležijo nocojsne vaje ker se o tej priliki pogovorimo natančno glede odhoda kakor tudi glede vožnje v Bazovico. Danes bo vaja za nastop s Bazovico.

Glazbeno društvo „Trst“ vabi vse svoje člane na posvetovanje gleda izleta v Bazovico povodom slavnosti pev. dr. „Lipa“ za danes točno ob 8 in pol uri in istotam se bo vršila tudi tamburaška vaja.

Zveza jugoslov. žel. Ker odpotuje predsednik, odpade danes (petek) odborova seja.

DAROVI

Povodom smešnega kipa v kavarni 29. t. m. zjutraj, nabrala družba Lenarčič Ierkić fotograf za podruž. C. M. na Greti 260 K.

Vesti iz Goriške.

x Bojkot napoveduje tukajšnji laški židovski list Slovincem. Posebno kliče Furlane, naj bi pomagali braniti laštvo v Gorici, češ, sicer Slovenci ugrabijo najprej Gorico a potem kar vtokajo Furlanijo v žep! Blizajo se volitve, pa se laskajo Furlanom, ki pa so pametni ljudje in vedo prav dobro kam pes tace molli.

x Laška kultura v Gorici.

„Orda di barbari calati dalle bule montagne alle nostre pianure come il corvo sopra un campo di battaglia...“

V slovenskem jeziku se pravi to: „druhal barbarov, ki je pridrla v ožganega hribovja v naše doline kakor gavrani na bojišče...“ tako nas Slovence nazivlja tukajšnji list „Il Corriere friulano“!

Pred vsem želimo, da bi se vsa naša inteligenca in pa naši ljudje z deželne naučili na pamet te psovke, v namen, da bi se jih spominjali vsakokrat ko stopajo čez prag laških trgovin, laških hotelov in laških podjetij sploh. Ni dneva, da ne bi ta list goriških laških bastardov izlival smrdljive gnojnice na Slovence; ni dneva, da ne bi denunciral in psoval najnevarnejšim načinom vse, kar ima slovensko ime. Mi bi ne pripisovali kake posebne važnosti tem izbruhom podirjanih bastardov, ko bi ne bilo dejstva, da je ta list glasilo deželnega glavarja dr. Alojzija Pajerja in njega stranke; in ko bi ne vedeli, da znašajo v ta list svo umazano blato laški deželni stabri in za reprezentante te ultralaške stranke, ki je imela skozi desetletja in ima še danes deželno upravo v svojih rokah... Isti smrdeti duh, ki veje iz te žurnalistične kloake, isti duh veje tudi iz deželne uprave, to je one uprave, ki administrira dve tretjini slovenskih deželanov na Goriškem!

Proti taki stranki ni pardona in naša parola je: boj, neizprosni boj do konca!

Slovenci smo taki, da moramo biti tepeni, da se malce vzdramimo. Ko pa smo prebni najhujše bolečine, tedaj se zopet zblizemo v prirojeni nam popustljivosti in dobrodružnosti, lastnosti, ki takemu poštenemu narodu kakor je slovenski sicer prav dobro pristojajo, ki pa so nam v boju s takim perverznom sovražnikom nad vse škodljive.

Goriški Slovenci! Smo mari že pozabili na vsa sramotena od strani teh podivjanih bastardov? In zdi se, da smo pozabili tudi na binokostni ponedeljek! Kajti naši ljudje, ki so takrat trepetali ogorčenja nad podivjanostjo laške mularije v rokavicah, danes zopet dobrodušno stopajo v laške trgovine...

Bodimo možati! Opustimo enkrat in za vedno na vse črte to dobrodušnost in popustljivost, ki nam je v neizmerno škodo. Ne čakajmo tudi izrednih prilik, kjer pokažemo svojo zavednost! Ne, vse več velja tiho na drobno delo in pred očmi imejmo vsakdanje laške psovke tudi tedaj, ko kupujemo malenkostne drobnjave! Imejmo jih pred očmi vsako minuto in pri vsakem našem koraku in ob vsakem početju! Omejimo naš domači razkožni in čim milejši obliko, tako, da nam ne bo delalo težave, ako treba straiti se v skupen neizprosni odpor proti skupnemu sovražniku! Hodimo pa temveč med naše slovenske ljudstvo in je učimo... da ne bo metalo svojih krvavo prisluznih novcev v to smrdljivo gnojnico...

x Iz Pevme prihajajo vznemirjajoče vesti o tifusu. Baje je prevzročila to epidemijo voda, ki se je polagoma iztekala iz pokopalnice, ki leži visoko, v občinski vodnjaki! — Poročajo, da je umrlo že več oseb za to epidemijo. O stvari bomo še poročali.

C. k. poštni urad v Devinu. Revmatičnost — posledica minulih vlažnih dni — me je prišla, da sem napolnil svoj koček in pridral v Devin iskat si leka v rimskih kopelih. Opravek me je zanesel tudi na pošto. „Kje pa je tukaj pošta?“ — „V gradu!“ — No, v gradu so me pošteno odslužili: češ: tu nimamo pošte. Slednjič sem zagledal brzojavno žico in šel sem za njeno sledjo kakor staroveški junak za klopcom bombaža po labirintu.

Na grajskem obzidju sem zagledal tablo, katere napis mi je pravil, da ju tu pošta. Prijazna gospica mi je uljudno postregla. Ker pa rad vtikam svoj nos povsod kjer ni potreba, vzbudil je tudi tu mojo pozornost poštni lokal.

Tla menda nimajo 10 m² površine. Prostor temen, ozek in podoben kleti v moji rojstni hiši, v katero sem hodil kakor mlad fant v klobase krasit. Nekoliko po strani pa sem pogledal gospico uradnico, ali nima že sledi sušice na obrazu, oziroma prvih znakov — suhega kašlja.

Tak prostor je vendar za živino, ne pa za ljudi, posebno za uradništvo, ki mora vse ure prešedati v uradu! Poleg tega da je poštni urad v tako skritem kraju, da si mora človek najeti vodnika, ako hoče do njega. Čudim se poštni direkciji v Trstu, da ne prikaže apocobnejši prostor. Saj je poštni urad vendar radi prebivalstva tu, a ne narobe. Znan mi je devinski gospod pa mi je stvar še sledeče pojasnil.

Stari gospodarji devinskega gradu, knezi Thurn-Taxis, pa nimajo tu stalnega bivališča, ampak stanujejo tu k večjemu do 2 meseca. Ustrezno je edino grajskemu oskrbniku, ki ima pošto pred nosom.

Upati je, da poštna uprava v Trstu vendar enkrat ustreže željam prebivalstva in pusti, da se prenese poštni urad iz tega zverinjaka v spodobnejši prostor.

Po poštah določilih mora biti vendar poštni urad na javnem kraju, v sredini vasi in na državni cesti. Dozval sem tudi, da devinska občina ukrene radi tega potrebe koraške. Upajmo, da ne bo brezuspešno, kajti sedaj se poštna uprava v Trstu lahko sramuje radi premale skrbi v orlogi ljudstva in poletnih gostov v Devinu. Ustrezno bo vsem in menim, da bo tudi gospica poštna uradnica vesela, da se reši iz sedanjega nezdravega zverinjaka.

Ples v Renčah 25. in 26. t. m. se je vršil v redu. Prireditelj plesa, obitniki in trgovci so imeli obilen zaslužek. Porabivši to prihodnjo nabrala sta g. Julij Pehar in Josip Lasič 152 K 32 stot. za družbo sv. Cirila in Metode. Med darovalci so sledili g. iz Trsta rodbina Škerl 5 K, Fr. Suc 1 K, I. Tomažič 1 K, Er. Suban 1 K. Marljivima nabiraljema in darovalcem: obirna hvala! Imena drugih darovalcev se objavi v »Slov. Narodu«.

V St. Andrežu je priredilo »Bralno in pevsko društvo« dne 25. t. m. svojo veselico s primernim vspehom. Pevske točke pod vodstvom E. Komela so bile proizvajane povsem zadovoljivo; posebno je ugajala pesem »Mojemu rodu« (skladba E. Komela) s spremljevanjem orkestra. Obilo smeja je vzbudil g. Škrabo s svojim kupletom »Lepa žena«, — Igra »Gospod Čapek, ali me nihče ne pozna« je vpevala nepričakovano dobro. Vse uloge so bile v primernih rokah in režiserju g. V. Baneljnu je le čestitati na njegovem spretnem vodstvu. Udeležba je bila zadovoljiva, tudi iz Gorice in okolice je bilo precej gostov ki se niso strašili res neznosne vročine, ki je pritiskala tega dne.

Madrina se je pridno sukala ob zvokih vojaške godbe. Može in žene so se pa pri

mizah pri rujem vinu kratkočasili, dokler jih ni stolpna ura opomnila, da je čas počitka. Vsekdo je nesel s seboj zavest, da je prebil nekaj ur v veseli družbi.

x Vreme v Gorici. — V sredo zvečer je razsajal hud vihar s dežjem, ki je nekoliko ohladil neznošno temperaturo; sedaj imamo krasno vreme.

Kolesarsko društvo »Danica« v Gorici se zahvaljuje bratskemu društvu »Sloga« ter bralnemu in podpornemu društvu v Idriji za vsprejem v nedeljo 25. t. m., s katerim so izkazali uljudnost in prijaznost do nas. Posebno se zahvaljuje gosp. predsedniku kolesarskega društva »Sloga« in več gg. odbornikom tega društva, kakor tudi bralnemu in podpornemu društvu za vsprejem, ker so nas prišli pričakovat daleč ven iz mesta in so nas potem spremljali in kazali mesto Idrijo, rudnik kakor tudi c. kr. tovarno.

Društvo naznanja, da je prišlo dovoljenje za svobodni prehod v Italijo. Kakor želi legitimacije knjižice, naj pride do društvenega predsednika Frana Batjela ter naj prinese svojo sliko seboj. Takoj bo ustrezno vsakemu članu.

x V Štandreu se je pojavil en slučaj driske pri otrocih. Tudi iz drugih krajev okolice nam poročajo, da se pojavlja ta bolezen pri otrocih. Vzrok je veliko vročina in pa zaživanje nezrelega sadja.

Vesti iz Istre.

Glavna skupščina akad. fer. društva »Istra« se bo vršila letos v Voloskem dne 14. avgusta z nastopnim dnevnim redom: 1) Čitanje zapisnika. 2) Poročilo odbora in revizorjev. 3) Poslovnik. 4) Perijalna klubaka organizacija po bivališču dijakov radi lažjega in vpešnejšega delovanja ter boljše discipline v društvu. 5) Volitev novega odbora. 6) Eventualia.

IL del: a) Organizacija istrskega dijaštva sploh; b) naše novinarstvo; c) Razno.

Začetek ob 10. uri. Zvečer zabava. Kakor je razvidno iz programa ima letošnja skupščina splošno kulturno značaj in ne samo društvenega. Zato se nadejamo, da bo na njej zastopano lepo število delavcev na kulturnem polju, kajti na drugem delu programa morejo aktivno sodelovati tudi nečleni.

200-letnica polka. — Iz Pule: Dne 18. avgusta t. l. bo slavil pešpolk »Grof Lincy št. 22 (bivši Wimpfen in Weber) dvestoletnico svojega obstanka.

Vesti iz Kranjske

Zgradba nemškega gledališča v Ljubljani je gotova stvar. Z gradbo se prične na bivšem Cankerjevem posestvu ob Gradišču in Erjavčevi cesti še letos. Podrobne načrte bo izdelal arhitekt Aleksander Graf, ki je zgradil dunajsko ljudsko opero. Tako bodo Nemci dobili poslopje, v katero ne bo šel noben Slovenec, kakor noben Slovenec ne gre v kazino.

Razne vesti.

Zygmunt Noskowski V soboto je umrl v svojem rojstnem mestu v Varšavi v 63 letu svoje dobe glasoviti poljski muzikist Zygmunt Noskowski.

Junaštvo nekakega kurjača. Iz Ankone v Italijo poročajo dne 23. t. m.: Ko je danes zjutraj odhajal vlak št. 9640 iz Osime v Ancono in je ravno zapustil postajo ter začel voziti z vso naglico, sta opazila strojevodja in kurjač prilično sto metrov naprej na železniškem tiru malo deklico. Strojvodja je dal takoj protiparo, meitem ko se je povzpela kurjač ob stroju pred istega z namenom, da dvigne deklico z železniškega tira na stroj ter jo tako reši. Ker je pa videl, da le še nekoliko metrov ločuje deklico od stroja, je skočil s stroja naprej na tir, tu vsprejel deklico v naročje ter jo položil na sredino tira. Potem se je tudi sam vrغل tik pred vlakom po dolžini na tir.

Vlak je tako odšel preko obeh, ne da bi se bila deklica poškodovala. Ko je prihitela na lice mesta mati, vsa prestrašena, ter videla svoje dete nepoškodovano, je bila vsa iz sebe veselja.

A ko je vlak došel v Ancono, se je tam že vedelo o junškem činu kurjača, ki je bil radi tega mnogo slavljen.

Kako vzbuditi mladini veselje do narave. Da bi vzbudil veselje do dela na deželi, je učitelj Rosper na Angleškem zgradil njivo in jo izpremenil v velik vrt, v katerem je napravil 12 velikih gred, in vsako gredo je razdelil na 15 manjših. Ob vhodu v vrt je dal postaviti malo utico, v kateri je bilo 12 miz in različnega orodja za dvanaest ljudi za vsakega posebej. Potem je razdelil med fante 15 vrst semen od rastlin, ki so na Angleškem najbolj znane in koristne. Vsak je moral po eno malo gredo posejati s temi semeni in potem skrbeti ves čas za svoj oddelek. Od pridelkov ostane polovico fantom, polovico pa dobi učitelj, ki si tudi vse natanko zapisuje. V preostih popoldnevih poučuje vrtnar 3 ure na teden o vrtnarstvu, in učitelj razlaga 3 ure o znanosti vrtnarstva. Vsi učenci, ki imajo grede, so dolžni celo leto obiskovati predavanja.

S tem je vzbudil med fanti tako zanimanje in ljubezen do narave, da so si mnogi napravili doma sami vzorne vrtove, ki dajejo materam dovolj dobre zelenjave, in je veliko slabega preprečil med mladino in veliko ljud.

Milica Boltar rojena Valentič

je preminula dne 29. t. m. po dolgi in mučni bolezni, previdena s svetotajstvi, v 31. letu svoje dobe. — Podpisani naznanjamo to tužno vest drugim sorodnikom, prijateljem in znancem.

Prenos predrage in nepozabne pokojnice se bo vršil dne 30. t. m. ob 5. uri popoldne iz hiše žalosti, Rojan št. 132 (Scala Santa) do rojanske cerkve in potem na pokopališče na Opčine.

TRST, dne 29. julija 1909.

Herman Boltar, soprog. — Vojko, Milena, otročica. — Družina Valentič (Trst) Družina Boltar (Gorica)

Ta oglas velja kot direktno naznanilo.

Novo pogrebno podjetje.

Mnenje gosp. Dr. a Z. Schulhof-a

zdravnika v Budimpešti.

Gosp. J. SERRAVALLO

Trst.

Prejel sem Vaše Železnato Kina-Vino Serravallo (Vino di China Ferruginoso Serravallo) ter Vam z veseljem odgovarjam na Vaše cenjeno pismo. Dosegel sem z Vašim izdelkom izvrstne uspehe v slučajih malokrvnosti in splošne šibkosti, toliko sedaj, kolikor v prejšnjih letih. Vsakemu je toplo priporočam.

BUDIMPEŠTA, 25. novembra 1908.

Dr. Z. Schulhof.

NOVI DOHODI. V dobroznani prodajalnici oblek

Alla città di Trieste, Trst

ul. G. Carducci 40 (prej Torrente)

Velika izbira moških oblek od K 14 do 44, deških od K 9 do 28. — Obleke za otroke od 3 do 10 let od K 2 do 16. Zaloga tu in inozemskega blaga za obleke po meri, ki se izvršujejo v lastni delavnici. Specijaliteta hlač, jop in srajc za delavce, po neverjetno nizkih cenah.

„Alla città di Trieste“ Trst, ul. G. Carducci 40 (prej Torrente)

Oglase, poslana, osmrtnice, zahvale, male oglase in v obse kakoršnokoli vrste oglašev sprejme „Inseratni oddelek“ v ulici Giorgio Galati št. 18 (Narodni dom) polunadstrepje, levo. Urad je odprt od 9. zjutraj do 12. in od 3. do 8. popoldne. Po noči se vsprejema v „Tiskarni Edinost“.

Zdravnik in ranocelnik

Dr. Dinko Tecilazić

specijalist

za otroške bolezni

v ulici Stadlen 6, I. n. Telefon 18, IV (gledal Fenice).

ter ordinira od 2. do 3. ure popoldne.

Vsled odhoda, prodaja s 30-40 od sto popustka.

Razprodaja

vseh PRSTANOV, UHANOV z dijamanti in brez istih, OBESKOV, VERIČIC ter ZLATIH, SREBRNIH in STENSKIH UR, ki se nahajajo v prodajalni G. KEHIYAN, TRST, CORSO 23

Zaloga cementa

Tovarne Portland - Cementa in cementnih plošč družvo z om. jam. v Splitu

SILVIO MALOSS

Trst, ulica dei Gelsi št. 3. Telefon 18-89.

Gius^{eppe} Waldner

TRST - ulica Media 3 - TRST

Zaloga jelovega lesa s prodajo na drobno in debelo. — OKVIRJI iz bukovega in jel. lesa

Izbira vsakovrstnih obloženih in ostruženih predmetov iz bukovega in jelovega lesa itd.

Bogata izbira obložkov. — Lopate za pekárje.

hranil na deželi. Prvikrat je to poizkusil l. 1899. in še sedaj s dobrim uspehom nadaljuje.

Slovenski Sokoli v Luksemburgu. V sredo se je odpravila vrsta telovadcev S. S. Z. — 6 telovadcev, vodja vrste ter dva sodnika — na mednarodno tekmo v Luksemburg. Evropska mednarodna Zveza telovadnih Zvez šteje sedaj 20 Zvez; med temi so tudi 3 slovenske in sicer: Češka, Hrvatska in Slovenska Sokolaka Zveza. Vsak narod ozir. vsaka v tej Zvezi obstoječa Zveza sme poslati na tekmo v Luksemburg vrsto obstoječo iz 6 telovadcev ter vodjo vrste z dvema sodnikoma. Udeležiti se na te tekme samo 5 narodov in sicer: Francozi, Luksemburžani, Lahji, Čehi in — Slovenci. To je za slovenski narod velikega pomena, za slovensko Sokolstvo pa dokaz, kako je ono trdno in kako sistematično ono goji telovne vaje, ko je doseglo ta veliki uspeh, da se more udeležiti svetovnih narodov take težke tekme, katera zahteva vrhunec izvežbanosti vrhunskih vaj v vseh strokah.

Češke šole na Dunaju. — Češki listi poročajo, da še letos odpro razven v 12. tudi v 9. in 20. okraju nove češke ljudske šole.

Ponte di Rialto v Benetkah je v nevarnosti, da se podere. Na mostu so opazili nevarno razpokline. Obled je vse potrebno odredila, da prepreči katastrofo.

Moža in sina spravila v blaznico. Iz Badimpešte poročajo: 20 let starega grofa Karola Zaya, sina grofa Nikole Zaya in grofica Margarete Kanjiy so se dni s silo pripeljali v bolnišnico, češ, da je duševno bolan. Oče njegov je za tri leta v bolnišnici. Sedaj so ga dognali, da ata oče in sin popolnoma zdrava in da jih je grofica nalašč spravila v bolnišnico z namenom, da vse premoženje porabi zase. Grofica se bo morala zagovarjati pred sodiščem.

Zahvala.

Minuli so krasni dnevi pevske slavnosti v Ljubljani. Dnevi iskrenega pobratimstva in srčne vzajemnosti slovenskih pevcev. V duši nam ustajajo nepozabni spomini na Vas, dragi slovenski bratje in sestre, ki ste prihiteli v tako mogočnem številu v našo belo, slovensko Ljubljano, da povečate in se z nami radujete slavnosti našega društvenega petindvajsetletnega delovanja za prosveto našega naroda in povzdigo slovenske in slovanske pesmi. Iz kipečega srca nam prihajajo čutila, da izrekamo vsem in vsakemu posebej iskreno zahvalo za izkazane naklonjenosti, katerih smo bili v slavnostnih dneh deležni v tako obilni meri. Izrekamo svojo zahvalo vsem onim časopisom, ki so vse priprave za slavnost blagohotno podpirali in odposlali na slavnost svoje poročevalce; upravnim odborom pevske zvez: »Ustredni jednota zpevackych spolku českoslovanskych« v Pragi: »Savez hrvatskih pjevacih družtava« v Zagrebu: »Zveze slovenskih pevske družtev« v Ljubljani za častna odposlanstva in za pozive na udeležbo zvezinih pevske družtev; pevskega društva »Ilirija« v Trstu za priredbo posebnega vlaka; vsem češkim, hrvatskim in slovenskim pevskim in narodnim društvom za tako veličastno udeležbo; gospodu županu Ivanu Hribarju in občinskemu svetu za pozdrave gostom prirediteljem zajtrka mesta Ljubljane, okrasitev Franca Jožefa ceste in mestnih poslopij, za naklonjenost pri osvetljavi in na prepustitvi »Zvezde« za veselico in »Mestnega doma« za prenočišča; narodnemu ženstvu za izredno naklonjenost in ljubeznivo sodelovanje pri slavnosti; gospe Franji dr. Tavčarjevi za izročitev traku narodnih dam »Slavčevi« zastavi; narodnemu meščanstvu ljubljanskemu za izvešanje zastav, prepustitev prenočišč, sipanje šopkov in ovacije gostom; c. kr. vojaškemu poveljstvu za posteljno opravilo; šolskim oblastim za telovadnice v svrhu prenočišč; deželnemu odboru za prost ogled muzeja in gledališča; načelniku Južne železnice za svoboden vstop na peron; gospodu Antonu Trstenjaku za sestavo slavnostne knjige in slavnostni govor; gospodu prof. Antonu Funtku za zložitve in gospodu prof. Antonu Foersterju za uglasitev slavnostne himne; vsem sodelujočim društvom in zborovodjem v slavnostnem koncertu; »Hlaholu« v Pragi, »Hlaholu taborske« v Trstu in »Hlaholu vinohradskemu« v Pragi za krasna darila društvu »Slavec«; trgovcem in obrtnikom za krasne dobrote in druge naklonjenosti; rodoljubkinjam in

rodoljkom ob železniških progah, za pozdrave slovenskim gostom; vsem okrajnim odborom, osobito v Trstu in Postojni za krasne sprejeme slovenskih gostov; jamski komisiji v Postojni za izredno znižano vstopnino; vsem zastopnikom v slavnostnem častnem in pomožnem odboru; vsem govornikom in odposiljateljem brzojavnih in pismenih pozdravov; novopristopivšim ustanovnim in podpornim članom ter vsemu občinstvu, ki se je na tisoče in tisoče udeleževalo slavnostnih prireditev in s tem izkazalo izredne simpatije do dragih slovenskih gostov in društva »Slavec«. Zlato geslo, ki nas je spajalo v slavnostnih dneh: »V slogi je moč«, rodilo je novo smer skupnemu in vzajemnemu delovanju slovenskih pevcev na kulturnem polju.

Visoškolac Hrvat, avrišio talijansku gimnaziju, poučava talijanski jezik. — Ponudbe na Edinost pod »Kevan«. 1228

Pri slovenski družini odda se krasna meblirana sobica. Ulica Boccaccio 14, IV. nad. 1287

Novo pogrebno podjetje (H. Stibbel in dr.)

z bogato opremo za vsakovrstni pogreb

in prodajalnice mrtvaških predmetov in vsakovrstnih vencev iz umetnih cvetic, perle, porcelana.

.. ZALOGA ..
VOŠČENIH SVEČ. — Prodaja na debelo in drobno.

Se preseli meseca julija t. l. v Corso šte. 49.

blizu lekarne Rovis (Piazza Goldoni).

Gostilna „Al buon ritrovo“

TRST — Ulica Stadion št. 19 — z lepim hladnim vrtom.

Toči se istrske, dalmatinske, vipavske pristne vino; PIVO DREHER prve vrste. DOMAČA KUHINJA. KRAŠKI TERAN. ANDREJ FURLAN, lastnik.

Predno nakupite pohištvo, blagovollite obiskati

zalogo pohištva Angelo Palma

TRST, ulica Giosuè Carducci 20, kjer najdete solid. blago

po najnižjih cenah.

Pri nakupovanju jedilnih, spalnih in prejemnih sob, posebne olajšave. novoporočencem ::

Pekarna in sladčičarna - Vinko Skerk

Trst, ulica Acquedotto 15 — podružnica ulica Miramare 9.
V moji pekarni se vsaki dan 3 frišen kruh in se določa vsak čas tudi na dom. — Dobi se tudi najfin. moko iz najboljših mlinov, biskite in posebno pa specialiteto za čaj. Dobi se tudi veliko izbero butelj, ruma in vsake vrste čaja. Vse po najnižjih cenah. — Spoštovanjem V. SKERK.

Veliki moderni ..

.. Kinematograf

ulica Media 40

Edini v Trstu za priplačne vsporede. — Največja nepremičnost.
I. prostori 20 stotink; II. prostori 10 stotink

Prvo primorsko podjetje za prevažanje pohištva in spedicij. podjetje Rudolf Exner, Trst

VIA DELLA STAZIONE šte. 17

Filijalke: v PULI, GORICI, REKI in GRADEŽU

Prevažanje pohištva na vse kraje tu- in inozemstva v zaprtih patentnih vozovih za pohištvo, dolgih 6 do 8 metrov.

Posiljanje predmetov, ki se jemljejo na potovanje in prevažanje blaga na vse svetovne proge. Sprejema se tudi pohištvo in druge predmete v shrambo v lastna za to pripravljena suha skladišča.

EDINI TRŽAŠKI ZAVOD ZA ČIŠČENJE IN SHRANJEVANJE PREPROG „VACUM CLEANER“.

Točna in solidna postrežba.

Pohištvo

solidno in elegantno po zmernih cenah

Rafaele Italia

TRST — Via Malcanton

Naj bi seme, zasejano na tej pevski slavnosti z ustanovitvijo »Zveze slovenskih pevske družtev« rodilo stoteren sad v slavo, čast, in rast slovanske pesmi.
Z iskrenimi slovenskimi pevske pozdravi

Odbor

Slov. delav. pev. društva »Slavec«.
V Ljubljani dne 5. julija 1909.

Ivan Dražil s. r. Miro Kamenšek s. r.,
predsednik. tajnik.

MALI OGLASI
je računajo po 3 stot. besedo; mastno tiskane besede se računajo enkrat več. Najmanjša pristojbina stane 40 stotink. Plaža se takoj.

Pravi nanoški sir uljudno priporoča podružnica: Franc Skopin, centralna trdnja v Trstu, ulica sv. Katerine šte. 10. Telefon 970. 1320

Gostilna „Al Ginnasio“ ul. Squero nuovo 7 ima pijače in jedila prve vrste. Priporoča se slavn. občinstvu za obilen obisk H. Kosič. 1278

Išče se čevlarskega vajenca (učenca), ulica Belvedere 32, Schenk. 1307

Dobro izurjenega krojaškega pomočnika sprejme takoj Mako Kovačič, krojač v Postojni št. 122. 1295

Poskusite Fi-BOVO KAVO „Salutin“ ki je naj-nejbolji in najzdravljivi kavlji pridatek. Dobliva se v vseh boljših prodajalnicah.

Hočete se prepričati?

obiščite velika skladišča

Marije ud. Salarini

Ponte della Fabra 2 | ul. Poste Nuove
(vokal Torrente) Alla città di Londra

Velik izbor izgotovljenih oblek za moške in dečke kostumi za otroke. Površniki, močne jope, kožuh in rarnih paletotov. Obleke za dom in delo. Delavske obleke. Tirolski loden. Nepremočljivi plašči (pristni angleški). Specialiteta: blago tu- in inozemskih tovarn. Izgotovljajo se obleke po meri po najnovejši modi, točno, solidno in elegantno po nizkih cenah.

Giuseppe Grisi

Uvoz in izvoz jajc in perutnine

— Izključna prodaja perutnine —

Trst - ulica Campanile št. 15

vis-à-vis Alberti

O priliki Binkoštnih praznikov veliki dohodi kokoši. Specialiteta: letošnji piščanci za pečenje in praženje. Poučarje, gosli (stare tri leta), kakor tudi PURANI.

Zaloga obuvala

in lastna delavnica

PAVEL VISENTINI

Trst, ul. Giosuè Carducci 31.

Velika izbora moških in ženskih čevljev. — Poprave se izvršujejo točno in solidno

po zmernih cenah

Osnove vodnih napeljav :

za vzvišena, malovodna mesta, vasi, dvorce, posestva, trdnjave, gradove, tovarne, parke in vrte za dovajanje vode na polja obdelana zemljišča itd. izgotovljam pod garancijo na vsako višino in oddaljenost brez stroškov in samodelavne napeljave za hiše, kopalnice, stranišča, vodnjake, samodel. napeljalnice in gasilne naprave.

Anton Kunz
ces. kr. dvorni zalagatelj
Največja slovan, trdnja monarhije.
Hranice (Moravsko)
Prospekti brezplačno iz poštnice prosto.

HOTEL „ABBAZ A“

Ulica Geppa št. 20, Trst
(Piazza Caserma) popolnoma prenovljen in preskrbljen z vsem komfortom. Sobe od 42 — naprej. Omnibus k vsakemu vlaku. Restavracija slov. in nemško kuhinjo. Cene zmerno. Udani J. Woschitz.

Izvoz jajc, čajne- ga, kakor tudi navadnega masla. ::

Postrežba na dom.

Luigi Musico

TRST, VIA SAN MAURIZIO 9

Postrežba na dom. Štajerskih in fur-lanskih kokoši in razne divjačine. ::

Umetni zobje ..

Flombiranje zobov.

Izdiranje zobov brez

vsake bolečine

v zobozdravniškem kabinetu

Dr. J. Čermák in G. Zsche

TRST

ulica della Caserma šte. 13, II. nadst.